

AICINU IZLASĪT PIECUS STĀSTUS!

Aicinu izlasīt piecus dažādus radošu cilvēku pieredzes stāstus saistībā ar mākslas izglītību. Tajos tiek uzdoti vairāki būtiski, diskusiju vērti jautājumi. Stāstos ir atrodamas gan negatīvas, gan pozitīvas pieredzes piemēri. Kaut gan rakstītāji ir dažāda vecuma cilvēki, problēmas un jautājumi ir līdzīgi. Skolotāju tēli šajos stāstos ir ļoti dažādi, tāpat viņu viedokļi, metožu apraksti. Interesanti bija lasīt šos darba pieredzes stāstus, jo pati strādāju mākslas skolā kā skolotāja.

Man šķiet, ka nav viena ideāla skolotāja, nav vienas ideālas sistēmas, kā mācīt mākslu. Šie stāsti parāda, ka dumpīgumu un brīvības, radošuma alkas nevar apslāpēt kāds neveikls skolotājs vai sistēma. Var to piebremzēt, radīt kompleksus, izraisīt apātiju, tomēr radošums ir kaut kas varenāks un lielāks par ārējiem apstākļiem. Un neko nepārmetu aprakstītajiem skolotājiem, audzinātājiem, mēģinu saprast, jo šis darbs tiešām nav viegls, bieži vien nenovērtēts. Bet jāpiekrīt, ka gudrs un pacietīgs skolotājs var ļoti palīdzēt atrasties, radīt interesi par mākslas jautājumiem.

Bērnudārzā neesmu gājusi. Tāpēc man rodas pārdomas: kāpēc bērnudārzs saistās ar daudziem negatīvas pieredzes stāstiem? Tomēr ceru, ka ir arī pozitīvi piemēri.

Skolā man visvairāk patika mākslas stundas. Un arī šobrīd man šķiet, ka māksla ir viena no brīnišķīgākajām un interesantākajām cilvēku radītajām parādībām pasaulē.

Patiesi laimīga biju, kad iestājos Lietišķās mākslas vidusskolā. Man patika radošā atmosfēra. Negāja viegli mācībās, nebiju teicamniece. Nepadevās klasiskā zīmēšana, nesapratu īsti, kā jāzīmē. Saprāšanas mirklis pienāca pēc diezgan ilga laika, zīmējot Dāvida galvu Mākslas akadēmijas iestājesāmenā. Kopš tā brīža zīmēšana man kļuva par mīļāko priekšmetu.

Tā nebija, ka netiku izglītības procesā kritizēta vai viss notika gludi, bet domāju, ka arī tas ir palīdzējis man attīstīties. Pirmo reizi ar radošas brīvības ierobežojumiem sastapos Mākslas akadēmijā, kad tika paskaidrots, ka manas kompozīcijas neatbilst nodaļas stilam. Tas mani tiešām samulsināja. Bet domāju, ka ar to jāmacās sadzīvot, ne vienmēr Tevi sapratīs, būs dažādi viedokļi. Mākslas izpausmes vērtējot, nevar izvairīties no subjektivisma. Un, manuprāt, vērtēšana un salīdzināšana ir daudzu konfliktu un pārpratumu pamatā jau sākot no bērnudārza vecuma.

Mana mācīšanās pieredze ir ietekmējusi manu skolotājas darba stilu. Varbūt labāk saprotu tos, kuriem ne viss uzreiz izdodas. Ja sastapos ar kādu dumpīgu audzēkni, atceros sevi situācijās, kad pati neklausīju skolotājai. Domāju, ka arī savā skolotājas karjeras laikā esmu pieļāvusi kļūdas, ka visas stundas nav izdevušās ideāli. Bet ceru, ka kādam esmu palīdzējusi atrast radošo balsi, esmu iedrošinājusi kaut ko darīt, neatmest visam ar roku. Arī man skolotājas darbā ir brīži, kad viss apnicis, šķiet, ka nekam nav jēgas, kad labi iecerēts uzdevums pilnībā neizdodas. Bet tad atkal ir tā, ka negaidot izdodas brīnišķīga diskusija, sadarbība, kuras rezultātā rodas interesanti audzēkņu darbi. Un tas dod lielu gandarījumu. Radošs darbs jau nav tikai izklaide, tie ir meklējumi, neveiksmes, tukšuma periodi. Un, ja man jāpasniedz mākslas priekšmeti, tad jābūt gatavai, ka kaut kas neizdosies, jo visu nevar paredzēt, sarakstīt plānos. Radošajā procesā ir savi kritumi un pacēlumi.

Mani vienmēr ir valdzinājis radošais process. Varbūt tas ir galvenais iemesls, kāpēc ilgus gadus strādāju skolā, jo radošums ir neatņemama šī darba daļa. Domāju, ka skolotājam nav obligāti jābūt māksliniekam, bet tāda pieredze noteikti palīdz labāk izprast radošo procesu. Saprast arī to, ka kādreiz tiešām var nebūt ideju, ka vajag vienkārši pasēdēt un parunāt, neko nedarīt. Citējot Toma Treiberga domu – vajag ik pa laikam izvēdināt savu radošo telpu. Tas varbūt mazinātu spriedzi, kļūdu daudzumu, neapmierinātību skolotāju darbā, rastos vairāk jaunu ideju.

Gribētos, lai skolotāja tēls, atceroties skolas gadus, vairāk saistītos ar kaut ko dzīvi apliecinošu, interesantu, pārsteidzošu, zinošu, arī neparastu. Un mākslas stundas saistītos ar radošu brīvību, iespēju izpausties, pārvarēt kompleksus, aizspriedumus, uzdrošinoties kaut ko radīt. Un varbūt, ja tā būtu, sabiedrībā kopumā zināšanu līmenis par mākslu būtu augstāks. Un mākslas skolotāja profesijai būtu augstāks prestižs.